

позитивних ефектів і пом'якшення можливих ризиків впровадження FinTech в банківській сфері необхідно забезпечити стійкість фінансових систем до впливів технологічних змін, не сповільнюючи при цьому процес структурних перетворень, впровадження інновацій та розвитку конкуренції, який вони породжують.

Література

1. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems. Basel Committee on Banking Supervision, June 2011. URL: https://www.bis.org/publ/bcbs189_dec2010.pdf.
2. The Pulse of Fintech 2018. KPMG. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/02/the-pulse-of-fintech-2018.pdf>
3. Financial Stability Implications from FinTech. Financial Stability Board, June 2017. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>.
4. Implications of fintech developments for banks and bank supervisors. Basel Committee on Banking Supervision, January 2019. URL: <http://www.asbasupervision.com/es/bibl/x-lecturas-recomendadas/1647-lr255/file>.
5. Линников А.С. Влияние современных технологических изменений на финансовую безопасность. Известия высших учебных заведений. 2017. №1. С.10–14. URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=29214696>.
6. Кокшарова Т.А. Влияние цифровой экономики на банковскую сферу и современные тенденции ее использования. Студенческий форум: электрон. научн. журн. 2018. № 24(45). URL: <https://nauchforum.ru/journal/stud/45/42426>.

УДК 346.6

*Маслій Олександра Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент*

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАГРОЗ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Ефективність функціонування фінансової системи та її похідних інститутів є вирішальною в питаннях розвитку і забезпечення соціально-економічної стабільності держави. Постійний моніторинг та контроль ризиків фінансовій стабільності через поточний та стратегічний аналіз показників розвитку фінансової системи, зокрема наявності, розміщення і використання внутрішніх та зовнішніх фінансових ресурсів на державному рівні, формування державного та місцевих бюджетів, платіжного балансу та інших, є ключовим елементом забезпечення фінансової безпеки держави на засадах проактивного підходу й запобігання реалізації загроз.

Фінансова безпека – це стан фінансової системи країни, за якого створюються необхідні фінансові умови для стабільного соціально-економічного розвитку країни, забезпечується її стійкість до фінансових шоків та дисбалансів, створюються умови для збереження цілісності та єдності фінансової системи країни [1].

Фінансова безпека держави характеризується певним набором показників, кожен із яких має нормативне значення, яке встановлюється в залежності від рівня економічного розвитку. В методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки виокремлено групу індикаторів фінансової безпеки, що сигналізують про виникнення проблемних ситуацій та диспропорцій розвитку за її складовими: банківська безпека, безпека небанківського фінансового ринку, боргова

безпека, бюджетна безпека, валютна безпека, грошово-кредитна безпека [2].

Проте фундаментальність та масштабність назрілих проблем, суттєві зміни в функціонуванні фінансової системи, що відбулися з моменту розробки чинних методичних рекомендацій [4], різноплановість самого змісту фінансової безпеки та її забезпечення вимагають формування інформаційно-аналітичної бази для моніторингу показників фінансової безпеки з урахуванням міжнародного досвіду.

Аналізуючи міжнародний досвід моніторингу фінансової стабільності держави, зокрема порівнюючи методика Європейського Центрального Банку до визначення рівня фінансової стабільності з методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України у розрізі фінансової безпеки, варто виділити ряд ключових відмінностей, комплексне врахування яких дозволить виявити додаткові загрози фінансовій безпеці України. Фінансова система Єврозони є більш глобальною ніж Українська, проте показники, що застосовуються при оцінці є більш адаптивними та адекватними до нових економічних тенденцій, й можуть показати відповідність динаміки росту національної фінансової стабільності.

Спираючись на короткий аналіз по ключовим фінансовим показникам згідно підходу Європейського Центрального Банку варто відмітити, що національний метод є досить точним. Жодний з додатково розрахованих показників не заперечує, а навпаки підтверджує стан елементів фінансової системи. Відсутність широкого порівняльного аналізу є головним мінусом національної методики (табл. 1).

Порівняння ключових відмінностей національного та європейського підходу до виявлення загроз фінансовій безпеці на макрорівні.

<i>Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України</i>	<i>Щорічний огляд Європейського Центрального Банку (ЄЦБ) фінансової стабільності Єврозони</i>
Шість елементів фінансової безпеки: боргова, бюджетна, грошово-кредитна, банківського і небанківського сектору, валютна.	Чотири групи зон фінансової стабільності: банківська, небанківська, макроекономічна та грошово-кредитна, фінансові ринки.
Нормативний підхід.	Структурно-динамічний, рейтинговий підхід.
Основу оцінок складають кількісні та якісні внутрішні показники економіки.	Застосування експертних показників складових фінансової системи.
Ігнорування фондового ринку та фінансового середовища.	Особлива увага до інструментів фондового ринку, в структурі складових стабільності.
Зосередженість на національному рівні економічних показників.	Порівняльний характер усіх складових між країнами учасницями, та іншими важливими економіками.

Головною відмінністю національного та європейського підходу є використання рейтингових показників, так за методикою ЄЦБ оцінюється кредитний рейтинг країн Єврозони та порівнюється середнім показником, а також кількістю незадовільних кредитів, для цього проведено порівняння оцінок схожих до показників України економічних систем (табл. 2).

Таблиця 2

Кредитний рейтинг країн станом на кінець 2018 року

Країна	S&P	Moody's	Fitch	TE
Україна	B-	Caa1	B-	21
Польща	A-	A2	A-	71
Іспанія	A-	Baa1	A-	68
Білорусь	B	B3	B	26
Грузія	BB-	Ba2	BB	43
Аргентина	B	B2	B	31

Україна має проблеми з кредитним рейтингом, вона гірша за більшість схожих економік, таких як Білорусь, Аргентина та Грузія, і значно відстає від схожих за соціально-демографічними показниками Іспанії та Польщі, що призводить до подорожчання обслуговування держборгу та погіршує й так непросту ситуацію. Саме тому питання боргової безпеки є ключовим, оскільки за місцем країни в даних рейтингах значною мірою визначається інвестиційна привабливість країни, яка має значний позитивний вплив на протидію загрозам фінансовій безпеці.

Протидія загрозам фінансовій безпеці є ціллю майже всіх країн, пов'язаних світовою економікою, а тому Україна має приділити увагу активним діям, що застосовує Європейський Союз до своїх слабких учасників, а також механізм протидії загрозам у інших розвинених країнах. Саме тому інструментарій ідентифікації та запобігання загрозам фінансовій безпеці України має бути розширений та адаптований до нового економічного середовища.

Література

1. Варналій З.С. Проблематика структурування та визначення понять в економічній безпекології // Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: матеріали II Всеукр.наук.-практ. Інтернет-конференції, 15 грудня 2015 р. – 15 січня 2016 р. Полтава, ПолтНТУ, 2016. С. 10–15.
2. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України (Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 29.10.2013 р. №1277) // Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=38738.
3. Cable, V. (1995). What Is International Economic Security? *International Affairs*, 71(2), 305-324. doi: <http://dx.doi.org/10.2307/2623436>.
4. Z.Varnaliy, S. Onishchenko, A.Masliy. Preventing threats as a precondition to increase the level of Economic Security of the State // *Scientific Journal «ScienceRise»*. – 2016. № 7/1(24). – С. 41-46. doi: 10.15587/2313-8416.2016.74409.